

Äp

Urmas Oja
aripaev@aripaev.ee

Paldiski külje all, ümb-
ruses ja ka sees vedeleb suur
hulk sõjaväerajatiste vare-
meid. Linn asub looduslikult
väga kenas paigas, ent seni
pole uue Eesti areng seda res-
surssi väga palju ära kasuta-
da saanud. Piirkonda on peet-
ud kahtlaseks, ohtlikuks ja
ehk räpasekski.

Millal viimati Paldiskis
käisite? Praegu näeb see roh-
kem välja nagu mõni mui-
nasjutulinn, kus kõik on pu-
has ja korras. Koledad barak-
kid ja ühiselamud linna kes-
kelt on lammutatud, kadu-
nud on ka paljudes õõva tek-
itanud pentagon. Juba män-
gib rolli ka pealinna lähe-
dus, nii et sealt ja isegi sinna
käiakse tööl.

Parim peremaja

Arhitektide Siiri Vallneri ja
Indrek Peili projekteeritud
betoonvilla paikneb linnast
veidi eemal mere ääres loo-
duskaunis kohas. Nii läheda-
le merepiirile tavaliselt ehi-
tada ei lubata, kui seal just
mõne vana maja või rajati-
se varemeid või vundamenti
ees pole. Ja siin ulataski
tellijaile abikäe Punaarmee,
kes omal ajal kaitserajatiste
müüre ladudes praegustest
ehituspiirangutest mõeldagi
ei osanud.

Villa Lokaator nimeks saan-
nud eramule andis arhitekti-
de liidu žürii 2006.–2007. aast-
a parima peremaja tiitli just
nõukogudeaegse sõjaväearhi-
tektuuri varemetesse mood-
sa vormi integreerimise eest.
Peale selle, et lubatud ehitus-
ala jäi täpselt vana baraki pii-
resse, soovis tellija ka, et arhi-
tektid sellest doonorist veidi

► Maa poole pööratud külg kannab endas ehk enim kunagise militaararhitektuuri vaimu.

Äp

MIS ON MIS

Villa Lokaator Paldiskis

- Arhitektid: Siiri Vallner
ja Indrek Peil
- Valminud: 2007
- Materjalid: betoon, klaas,
silikaattellis

inspiratsiooni ammutaksid.
Valminud maja kannab end-
as kahtlemata teatavat mili-
taarset konnotatsiooni.

Majale kaks kõrva

Omanik soovis veel, et võima-
lusel vana baraki ehituslikke
osi alles hoitaks. Nende kon-
serveerimisega oli tükk tegu,
sest silikaattelistest müürid
olid kehvast seisust. Silikaat-
seina eksponeeritakse nüüd
ruumi kahes otsas.

Kuna maja tohtis ehitada
sama suurele aluspinnale,

kui oli kasarmu oma, oleks
maja tulnud liiga väike. Arhi-
tektid on lisanud majale mõle-
mad, nagu märkis parimate
eramute näituse kuraator Ene
Läkk, ühe kõrva ehk lokaatori,
kuhu paigutasid kaks teise kor-
ruse apartementi. Kummasegi
saab mööda oma treppi. Tulevi-
kus, kui lapsed suuremad, jääb
üks vanematele, teine lastele.

Üles kerkis Eesti oludes
tavaline küsimus: kui meri jääb
põhja, siis kuidas teha nii, et
oleks merevaade? Olu-kord
lahendati ümmarguste katuseak-
endega. Lisaks on teise korruse
lokaatoritel aknad nii põhja kui
ka lõunas, samuti esimesel kor-
rusel, kus lõuna poole on vertikaal-
sed maast laeni aknatriibud.
Nii jätab lõunakülg taotlusli-
kult punkri mulje.

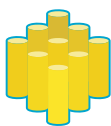
Militaristlikult napp ja
askeetlik maja on just sise-
kujundusega muudetud hu-

baseks koduks, kus lokaatori-
te abiga võimendub kena asu-
paik merekaldal veelgi. Piltidel
võib maja näida üsna suur, ent
tegelikult pole see sugugi villali-
kus maastabis, pigem on tegu
ikkaegi eramuga.

Pole lihtsalt betoonkast

Teepoolsel küljel on maja
punkrilikku ilmet meelega säil-
litatud. Tegemist pole lihtsalt
betoonkastiga, mis peab kore ja
ehe välja nägema ning võib
asuda ükskõik kus. Selline
arhitektuurne lahendus on
valitud kohast, krundist ja
doonormajast lähtuvalt, kasu-
tades just siit võrsuvaid arhi-
tektuurseid lahendusi.

Loodetavasti jätkub neid
julgeid, kes kunagise keelatud
linna ümber laiuvasse barakkide-
ga pikitud loodusesse sama
tagasihoidlikult jõulisi kodu-
sid rajada unistavad. Piirkond
ja Eesti arhitektid on selleks
igal juhul valmis.

pelletikeskus

Hea nõu ja sobivad lahendused.
Säästlik saab olla ka mugav.

Pelletipõletid,
pelletikatlad,
pelletikaminad,
tarvikud ja
abivahendid.

SB Keskkütteseadmed AS

Veerenni 53a/ Töökoja 1, 11313
Tallinn

Telefon 677 5845

Faks 677 5288

www.esbe.ee; info@esbe.ee